

RJEŠENJA I BODOVANJE UČENIČKIH ODGOVORA – 4. RAZRED

XXVII. NATJECANJE IZ HRVATSKOGA JEZIKA (2022.) – DRŽAVNA RAZINA

Ispit ima 35 zadataka. Točni odgovori vrijede ukupno 100 bodova. Bodovna vrijednost zadatka u testu napisana je u kvadratiću kraj zadatka. Moguće točno rješenje ili druga točna rješenja odvojena su kosom crtom ili su navedena u zagradama. U rješenjima se sustavno provodi navezivanje, ali valja priznati i učenika rješenja bez navezaka osim u slučaju kad se traži prijepis.

1. zadatak

Svetoga Rimskog Carstva

Napoleonovim ratovima

Austro-Ugarske Monarhije

slavenskoga i mađarskoga jezičnog područja

- **4 boda (Svaki u cijelosti točno napisan dio rečenice vrijedi 1 bod. Za više pogrešaka unutar istoga dijela oduzima se samo 1 bod.)**

2. zadatak

a) Rado se sjećam svojega djetinjstva uz bočatu vodu Prokljanskoga jezera.

b) Veselio se ulozi u novome filmu vrišćući i skakućući po ulici.

c) Izrazi *pličina* i *plićak* označavaju oblik reljefa morskoga ili riječnoga dna.

- **3 boda – sve točno**
2 bod – 1 pogreška
1 bodova – 2 pogreške
0 bodova – 3 pogreške i više
(Za više pogrešaka unutar iste riječi oduzima se samo 1 bod.)

3. zadatak

Obavještavamo vas da je na filmskome natječaju u osnovnoškolskoj kategoriji pobijedio film Ines Kujundžić. U srednjoškolskoj kategoriji prvo je mjesto osvojio prvijenac autora Tome Matića *Vjesnici novoga doba*. Cilj je našega projekta osvijestiti javnost o važnosti medijske pismenosti, a materijali su namijenjeni roditeljima i skrbnicima.

- **3 boda – sve točno**
2 bod – 1 pogreška
1 bodova – 2 pogreške
0 bodova – 3 pogreške i više

4. zadatak

vojvodina – pridjev, ž. r., jd., N

šala – imenica, ž. r., mn., G

koje – (odnosna) zamjenica, ž. r., mn., N

pustolovinama – imenica, ž. r., mn., D

- **4 boda (Svaka točno određena riječ vrijedi 1 bod. Za više pogrešaka povezanih s istom riječi oduzima se samo 1 bod.)**

5. zadatak

- a) postao je ravnatelj
  - b) Riječ je o imenskome predikatu sa semikopulativnim glagolom (*postati*) kojemu je potrebna dopuna (*ravnatelj*). / Riječ je o imenskome predikatu s glagolom (*postati*) koji označuje da se subjektu što pripisuje (*ravnatelj*).
- **2 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Pod b) priznati i drukčije oblikovane odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom.)**

6. zadatak

predikati: **su rekli, će posjetiti, bi se osjetili (ispunjenima)**

subjekt: **mnogi**

objekti: **mi, festival**

priložne oznake: **unatoč nedostatku (vremena), napokon**

atributi: **vremena, srednjovjekovne, glazbe**

- **5 bodova (Svaki točan redak vrijedi 1 bod.)**

7. zadatak

Zadarska pjevačica pojavila se u neobičnoj **točkastoj** haljini u **gradonačelnikovu** društvu.

- **3 boda (Svaki točan atribut vrijedi 1 bod.)**

8. zadatak

Riječ *velečasni* nastala je poimeničenjem pridjeva *velečasni*. / Riječ *velečasni* nastala je konverzijom/preobrazbom pridjeva *velečasni* u imenicu.

- **1 bod (Priznati i drukčije oblikovane odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom.)**

9. zadatak

jarčev – **nepostojani a / nepostojano a / sekundarno a / gubljenje a / ispadanje a, palatalizacija**

iščeknuće – **jednačenje/asimilacija (suglasnika) po zvučnosti, jednačenje/asimilacija**

(suglasnika) po mjestu tvorbe, jotacija

- **5 bodova (Svaka točno određena glasovna promjena vrijedi 1 bod. Priznati i ako je drukčiji redoslijed glasovnih promjena.)**

10. zadatak

kućepazitelj – **sufiksna tvorba / sufiksacija**

uvečer – **srastanje/prefiksacija**

suncobran – **složeno-sufiksna/složeno-sufiksacijska (tvorba)**

- **3 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

11. zadatak

a) **besramnik**

b) **jednačenje (suglasnika) po zvučnosti i ispadanje/gubljenje/stapanje suglasnika**

c) **prefiksna-sufiksna/prefiksacijsko-sufiksacijska tvorba**

d) **besramniče**

e) **besramnica**

- **5 bodova (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

12. zadatak

- a) rúka
- b) rûku
- c) rúkōm

- **3 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

13. zadatak

ni luk jeo ni luk mirisao – ni kriv ni dužan

- **1 bod (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

14. zadatak

- a) oštroumnost-
spisateljic-
- b) oštroumn-
spisatelj-

- **4 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

15. zadatak

kako bi na oglasnoj ploči postavila obavijest
da će se zbor okupiti sljedećega dana u podne u kapelici
ali u posljednji trenutak pomisli
kako bi u kapelici moglo biti tako tijesno
da će biti nemoguće pjevati

namjerna
atributna
suprotna
objektna
posljedična

- **5 bodova (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

16. zadatak

- a) vojnicima, vojnicima
- b) paša, paše

- **2 boda (Svaki točan redak vrijedi 1 bod.)**

17. zadatak

- a) minimalni fonološki par: grana – brana (1 bod)
- b) Riječi *grana* i *brana* razlikuju se jednim fonemom i imaju isti naglasak. / Fonemi /g/ i /b/ u fonološkoj su opreci, što znači da imaju istu fonološku okolinu. (1 bod – Ne priznati odgovor u kojemu fonemi nisu navedeni u kosim zagradama.)
- **2 boda (Pod b) priznati i drukčije oblikovane odgovore koji po smislu odgovaraju navedenomu.)**

18. zadatak

uz čamac [uščámac]
iz želuca [ižèluca]

- **2 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

19. zadatak

fascikl – /a/, /i/, /l/

drhtati – /r/, /a/, /i/

- **2 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Ne priznaju se odgovori // i /r/.)**

20. zadatak

b), e)

- 2 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Priznati i zaokružene i podcrtane odgovore.)

21. zadatak

a) *staviti karte na stol* – otkriti svoje namjere/planove/misli

b) frazem sintagma / frazemska sintagma

- 2 boda (Pod a) priznati i drukčije oblikovane odgovore koji po smislu odgovaraju navedenima. Svaki točno objašnjen frazem vrijedi 1 bod.)

22. zadatak

sročnost: **gospodar Dorian, spretni Viktor**

upravljanje: **unese šalicu, šalicu čaja**

pridruživanje: **tiho ušao, napokon zazvoni**

- 6 bodova (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)

23. zadatak

a), d)

- 2 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Priznati i zaokružene i podcrtane odgovore.)

24. zadatak

a) tema: **Na Rabu / na Rabu**

b) rema: **sam rastao kao na brodu**

- 2 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)

25. zadatak

b)

- 1 bod (Priznati i zaokružen i podcrtan odgovor.)

26. zadatak

eponimi: **verterizam, sendvič/sendviči/sendvičima**

egzotizmi: **sake, kimono**

- 4 boda (Svaki točno navedeni odgovor vrijedi jedan bod.)

27. zadatak

a) U hrvatski je jezik riječ *štrajkati* došla iz engleskoga jezika posredstvom njemačkoga jezika. U tome je procesu hrvatski jezik primalac/primatelj, njemački jezik posrednik i engleski jezik davalac/davatelj. (2 boda – Za 2 boda moraju biti spomenuti pojmovi jezik primalac/primatelj, jezik posrednik i jezik davalac/davatelj.)

b) Posuđivanje iz engleskoga jezika više nije posredno, nego se odvija izravno jer je engleski jezik sveprisutan (globalni jezik, jezik interneta, filma, glazbe) i njegovu su utjecaju izloženi svi jezici, pa tako i hrvatski. (2 boda – 1 bod za razliku između posuđivanja iz engleskoga nekad i sad, 1 bod za točno objašnjene izvanjezične razloge.)

- 4 boda

28. zadatak

desetnik, vojarna

- **2 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

29. zadatak

- skupini slavenskih/južnoslavenskih/zapadnojužnoslavenskih jezika ili slavenskim/južnoslavenskim/zapadnojužnoslavenskim jezicima

- **1 bod**

30. zadatak

a)

- **1 bod (Priznati i zaokružen i podcrtan odgovor.)**

31. zadatak

Fran Kurelac

- **1 bod**

32. zadatak

Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika

- **1 bod**

33. zadatak

Hrvatski je službeni jezik Europske unije i u ravnopravnome je položaju s ostalim službenim jezicima Europske unije.

- **1 bod (Priznati i drukčije oblikovane odgovore koji po smislu odgovaraju navedenomu.)**

34. zadatak

- a) Električni su romobili odličan izbor prijevoznoga sredstva. / Ljudi bi trebali nabaviti električni romobil jer ima puno prednosti. **(1 bod)**
- b) Vozač je slabo zaštićen u prometu i lako može teže nastradati. / Baterija se može zapaliti. / Proizvodnja/transport električnih romobila onečišćuje okoliš. / Nepravilno odlaganje električnih romobila onečišćuje okoliš, pri čemu su posebno opasne baterije. / Nisu jasna prometna pravila za električne romobile. / Velika su opasnost u pješačkim zonama. / Opasni su u pješačkim zonama. **(2 boda)**
- c) Skuter pohranjuje kinetičku energiju i pretvara je u dodatnu struju koja pokreće romobil. **činjenica (1 bod)**
S romobilom se nećete trebati brinuti da ćete se umoriti ili oznojiti prije dolaska na posao. **stav (1 bod)**
  - **5 bodova (Pod a) i b) priznati i drukčije oblikovane odgovore koji po smislu odgovaraju navedenomu.)**

35. zadatak

- a) Halde nastaju odlaganjem jalovine / stijena i sedimenta koji su nusprodukt (nusproizvod) rudarenja.
- **1 bod (Priznati i drukčije oblikovane odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom.)**
- b) prouzročen čovjekovim djelovanjem / posljedica ljudske aktivnosti
- **1 bod (Priznati i drukčije oblikovane odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom.)**
- c) Halde propadaju / uništavaju se otkopavanjem i odvozom materijala.
- **1 bod (Priznati i drukčije oblikovane odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom.)**
- d) Autori se tomu protive / izriču negativan stav prema uništavanju haldi.
- **1 bod (Priznati i drukčije oblikovane odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom.)**
- e) **B.**
- **1 bod (Priznati i zaokružen i podcrtan odgovor.)**
- f) **Odgovori koji upućuju na tekst te uključuju znanstvenost rada, geobaštinu i/ili odnos vlasti prema znanosti (1 bod – Priznati i drukčije oblikovane odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom.)**

Može jer je riječ o znanstvenome radu i dokazanim činjenicama, stoga bi ljudi koji odlučuju o rudarskoj geobaštini trebali slušati stručnjake za geobaštinu.

Može jer se znanstvenici svojim istraživanjem mogu izboriti za to da se geobaština službeno zaštiti.

Ne može jer ljudi koji donose službene odluke ne slušaju znanstvenike koji se bave baštinom / rudarskom geobaštinom / ne čitaju znanstvene radove o zaštiti baštine.

Ne može jer se gospodarskim aktivnostima više zarađuje i poboljšava kvaliteta života stanovnika, a to je važnije od mišljenja znanstvenika i zaštite rudarske geobaštine.

Ne može jer su ljudima na vlasti važniji građevinski lobiji / glasovi birača / radna mjesta i gradnja od mišljenja struke o rudarskoj geobaštini.

Odgovori koji su općeniti i ne upućuju na tekst. (0 bodova)

Može jer je geobaština važna.

Može jer su znanstvenici moćni i njihovo je mišljenje važno.

Ne može jer nitko ne mari za geobaštinu.